

Susumu NONAKA,
Executive Officer and Vice-President,
Saitama University (Japan)

Як голоси українських дітей дійшли до японців

УДК 069.9-053.5(477):7(520)

<https://doi.org/10.33989/3083-6387.2025.6.351354>

6 грудня 2025 року я відвідав Новий національний музей в Токіо для того, щоб переглянути твори українських дітей, представлені на 50-й виставці Асоціації художників «Шукокай». Ця асоціація була створена в 1975 році й охоплює близько 70 художників. Цього року вона мала на меті показати малюнки та хайку українських дітей в одному із залів своєї чергової виставки, яку відвідали близько 5000 глядачів. У цій статті мені хочеться розповісти, як твори українських дітей дійшли до Японії і чому вони приваблюють багато глядачів.

Можна сказати, що все почалося з моєї зустрічі з панями Сакакі та Мінагава, які керують групою любителів хайку в місті Сайтама. Коли вони дізналися, що українські школярі вчать на уроках зарубіжної літератури хайку Мацуо Басьо і навіть самі створюють вірші в цьому жанрі, пан Пан Сакакі і пан Мінагава захотіли прочитати хайку українських дітей і показати їх разом з власними на своїй черговій виставці, яка називається «Хайку для миру».

Я написав Ользі Миколаївні Ніколенко, професорці Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка, завідувачці кафедри світової літератури та керівниці авторського колективу підручника «Зарубіжна література», в якому вміщено розділ про Мацуо Басьо і декілька хайку поета. Вона одразу організувала творчий конкурс для школярів, який викликав живі відгуки дітей і вчителів. У листопаді 2024 року ми отримали близько 230 хайку з малюнками і віршами з України. Поєднання слів та кольорів українських дітей, на мою думку, складає ніби новий жанр мистецтва та потужні заклики до всього світу.

© Susumu NONAKA, 2025

Виставка «Хайку для миру» 10–13 січня 2025 року, де вперше в Японії були показані хайку з малюнками українських дітей, привернула велику увагу. Багато журналістів та установ звернулися до нас із запитаннями про ці унікальні творчі роботи та проханнями передати їх на інші експозиції.

Найбільш масштабним заходом стала виставка «Під небом України: пейзажі слів та життя, зображені дітьми» в Сейсен Університеті (Seisen University, Tokyo), що тривала з 10 червня по 11 липня 2025 року. Зокрема відбулися три сесії для того, щоб показати всі твори українських школярів. Організаторкою виставки була Мадока Іноуе, спеціаліст зі східнослов'янського релігієзнавства і професорка Сейсен Університету. Вона також провела збір грошових пожертв для українських шкіл м. Запоріжжя.

Хочеться відзначити, що в Японії рух за мир посилюється після Другої світової війни. Думки та емоції українських дітей, яскраво виражені в їхніх хайку та малюнках, нагадали нам ще раз про значення миру та необхідності боротьби за нього.

Пані Йосіко Ояма, президент «Шукокай», висловила своє враження, яке вона отримала, побачивши твори українських дітей у місті Сайтама: «Я була приголомшена ними, ніби громом, і зважилася показати їх на виставці Шукокай». Так здійснилася експозиція 26 творів українських дітей на виставці «Шукокай» у Новому національному музеї в Токіо.

Всі, хто побачили їхні твори, були вражені яскравими кольорами та вільною композицією малюнків, щирими словами та винахідливими виразами хайку. Українські діти щиро й красномовно передають свої почуття, бажання, смуток і надію на мир. Здається, що вони хочуть порадувати себе, одне одного і навіть дорослих своїми квітами та словами.

Це все дає нам добре зрозуміти не лише високий рівень мистецької та літературної освіти в Україні, а й силу вільної творчості, яка надихає та зв'язує нас, хоч би як далеко ми перебували.

Професор Сусуму Нонака біля Нового національного музею, де відбулася виставка малюнків і хайку українських дітей. 6 грудня 2025 р. Токіо (Японія)

Професорка Ольга Ніколенко і студенти зібрали й упорядкували хайку і малюнки українських дітей, щоб передати їх до Японії. Центр українсько-японської дружби «Сакура» ПНПУ імені В. Г. Короленка. Жовтень 2024 р.

Виставка малюнків і хайку українських дітей у Новому національному музеї в Токіо. 6 грудня 2025 р.

Сподіваємося, що незабаром настане день, коли здійсниться велика мрія українських дітей.

Малюнки і хайку українських дітей, представлені на виставках у Японії, можна переглянути на ютуб

каналі журналу «Літературна освіта: теорія, методика, практика»:

<https://www.youtube.com/watch?v=OGsMUaNB1o8>